

PERŽVALGA.

— „Lietuvos Ukininko“ N. 18 straipsnyje „Reikia apinasrių!“ tulas L. Gerulis išdėsto dabartinį Rusijos padėjimą labai tamsiomis spalvomis. Valdžia, „apmalšinusi“ revoliucionierius ir pati pasijuto suparaulytu ligoniu. Kai muose žemdirbystė nupuolė, pramonė sumenkėjo, šimtai tukstančių žmonių miršta badu; nėra kuom nė žemdirbystės pakelti, nė pramonės atgai vinti, net nė badu mirstančių kaimiečių nėra kuomi sušelpiti. Valstybės išdas tuščias; neišpasakyta daugybė skolų valdžios padaryta užsieniuose, už kurias, reikia badu mirštantiems kaimiečiams milijonai išmokėti palukanų. Viduriniai Rusijos bankai pereina į užsieninių kapitalistų rankas; jau dabar trys ar keturi dideli Rusijos bankai, su šimtu savo skyrių, perduoti užsieniams. Toliaus, sako, į kiekvieną Rusijos banką bus skiriamas butinai vienas direktorius svetimtautis. Pabrikus su šimtais tukstančių žemės dešimtinių, kasykles Rusijoje nuperka Anglijos kapitalistai. Ir da valdžia jieško užsieniuose naujų paskolų užstatydama Rusijos turtus. Atima turtus nuo žmonių, atiduoda Europos kapitalistams, ir už gautus pinigus smaugia savo žmones... Publicistas sušunka: „Stai kur nuves Rusiją savavališkasai, paremtas vien kartuvėmis ir skolomis, biurokratų valdymas, jei Rusijos liaudis daleis jiems ir toliaus dar teip šeimininkauti!.. Reikia jiems apinasrių... biurokratai nekuomet neduos nė tikros konstitucijos, nė atsakomosios prieš Seimą ministerijos. Patį sau jie neuždės apinasrių. Tą padaryti gali tik liaudis kankinys, liaudis galiunas!...“ — Teip, ta liaudis padarys, jeigu iškilus naujai revoliucijai neatsiras vėlei geradėjų,

kurie jims apraudoti valdžios monopolijų nuostolius...

— Caro valdžia nesiliauja po Lietuvą užmušinėti žmonių: geg. 3 Vilniaus apskričio teismas pasmerkė pakorimui tris kaimiečius: Vansovyčių, Kraucauką ir Gerlaką. Kaltino juos už sužeidimą Vilniuje, ant Kalvarijos gatvės, sargybinio revolverių šuviais; tas atsitiko dar net praėjusiam rudenyje. O tokių žmonių yra didelė daugybė, kurie per paskutinius bruzdėjimų metus, ar šioiais ar tokiais budais valdžiai pasipriešino ir ant jos ištvirkusių tarnų pakėlė ginklą; tan kiai reikėjo ginklas į rankas pajimt dėl apsiginimo nuo užpuolimų policijos ir sargybinių. Ir tas caro valdžios akise laikoma už baisiausią nuodėmę, kad net myriu žudo! Baisu net ir pamislyt apie tą, kad tas „Dievo pamostytasis“ buodelis da daug sau aukų pastvers, nes pakol kas nė Duma nė revoliucijinis judėjimas da neįstengė užrišti jo nasrų...

— Lietuvos dvarponiai susilaukė sunkią gadybę. Į „Liet. Kurjerą“ kas ten rašo iš Žeminių (Kauno gub.) šiaip: „Aplinkinės dvarai labai liudnai išveizdi, nes dėlei stokos darbininkų laukai, palikti vasarojaus pasėliams, stovi usnėms apžėlusiais dirvonais. Ukininkai, žinoma, dirba savo laukus, o bežemiai darbininkai važiuoja Amerikon, jieškodamies geresnių darbo sąlygų“.

— „Amerikos Lietuvis“ N. 5 rašo iš Lietuvos tulas S-ga, jog gyventojai esą nepakankinti savo atstovais išsiųstaisiais į Dumą; ypatingai korespondentas pabrėžia visuomenės (?) netenkinumą kauniškiais atstovais, kurie sutvėrė Dumoje socialdemokratų atstovų kuopą. Iš p. S-gos žodžių išsina teip, kad socialdemokratams nesirupina Lietuvos reikalais, — tais „reikalais, — rašo p. S-ga, — ligšiol labiausia rupinosi P. Leonas ir keletą kartų jau

tuluose klausymuose kreipėsi į visuomenę“. — Buk sau, kas buvęs, bet čionai visgi pereina teisybės ribas, net jau ir visai bepartvyviškai žiurint, tokios korespondencijos nesmagų į spudį suteikia. Juk mes skaitėme Lietuvos laikraščius ir matėme labai gražiai visų atstovų darbus. P. S-ga tyčia užslepia darbus ir kitų atstovų, butent kad ir socialdemokratų, kurie teipgi atsišaukė, ir atsišaukė ne po vieną kartą į Lietuvos piliečius; ir žmonės pas juos atsišaukia, ir matyt iš laikraščių, kad jiems užjaučia. Kam tat užslepiti darbus vienų, o išgirt kitų? Ypač rašant lietuviams amerikiečiams, kurie toli už jurių-marių budami gali ir neteisybei kitąsyk patikėti. Tokie rašinėjimai vienpusiški ir pasiundančių žinių ir yra didžiausia priežastimi lietuvių vienybės iširimo. Laikraščiai įsias talpinantieji privalo apsižiūrėti į kokią vietą savę pasistato linkui Lietuvos, — josios išliuovavimo judėjimas yra teip didelis ir šventas, kad mes visą atydą tik į jį turime atkreipti, o į partijų smulkius nesutikimus mes neturime tiesos visai kištis. Kiteip pasiliksime tėvynės ir laisvės priešais. Kas neapkenčia socialistų, o myli demokratas, tas savo jausmus gali revoliucijos laiku kišenėje pasilaikyt, o ne iškišti juos į viešą darbą... Ant nelaimės ir pats „Amerikos Lietuvis“ da štai ką prie to rašo: „kaip mūsų korespondentas rašo iš Vilniaus, tai visi Kauno Rėdybos atstovai iš žmogaus išvirto į socialistus. Tai mat žmonės dar nenori būti laimingi“.

Iš Lietuvos.

Graziškiai (Vilkaviškio apskr.). Graziškiuose yra užlaikomas valdžios lėšomis šnipas, ima jis algos 30 rublių. Tasai šnipas—šmekeris, sergsti

monopolį, jis yra ir zentu Bartininkų „staršos“. Visur budamas nusidūda esąs dideliu revoliucionieriu, gieda revoliucijos giesmes, keikia dabartinę valdžią, o paskui, ištraukęs ką iš žmonių, praneša savo giminei „staršai“.

Per užgavėnes, budamas ant vieno susirinkimo, pradėjo giedoti revoliucijos giesmes, ten buvęs Pranas Paršaitis patėmijo jam prie visų svečių, kad jis yra nevertas savo suteptomis lupomis dainuoti šventus „Marselietės“ žodžius. Ir pradėjo išmėtinėti jam jo šunybės. Susitikęs vieną moteriškę, važiuojančią iš Prusų ir vežančią šiek-tiek sau drabužių ir šiaip reikalingų ukei daiktų iš Prusų, įgazdino ją: jei ji neduosianti jam 10 rub., tai apskūsiąs ją valdžiai ir ji turėsianti sėsti kalėjiman. Moteriškė jam davė pinigų. Paršaitis pareikalavo, kad jis grąžintų jai tuos pinigus, jis pasakė, kad grąžisiąs tą ir tą dieną. Paskirtoj dienoj pas Paršaitį atsilankė žemsargiai, turėdami jau paliepimą suimtį jį, bet tik namie nerado. Tokių atsitikimų galima privesti labai daug. Graziškiečiai, sergėki tės!

Graziškiai. Po kratų, buvusių Graziškiuose pas S. Barkauką ir Vaitkabaliuose pas P. Eidukaitį, atsibeldė žandarai pašnipinėti apie minėtasias ypatas, vaikštinejo pas jų kaimynus (labiausia vokiečius), klausinėjo jų, ar jie geri žmonės, ar skaitą laikraščius ir tt.

Ant S. Bark. teip įtuzo, kad butinai užsispyrė jį suimti ir jau buvo išgavę nuo gubernatoriaus leidimą suimti jį, bet nepasisekė. S. Bark. išspruko iš jų nagų ir pats nuvyko pas gubernatorių, gubernatorių atmainė savo paliepimą.

Bet to negana. Bartininkų „starša“ neišsitenka S. Bark. ir. jieško visokių priekabių, kad tik jį įkasti.

Atsikraustę žemsargiai vėl

turėjo apiešti Gražiškius, nes jiems nieks buto neparsamdo. Buvo gavę pas vieną moteriškę, bet ten jiems pasirodė perankšta ir jie išsikraustė.

Dar vėl girdėt, kad valdžia paskyrus į Gražiškius 3 žem-sargius: du pestininku ir vieną raitą.

Pumpėnai (Panev. apskr.). Vietinė policija surado du vogtu arkliu; į tris dienas atsišaukė jų savininkas ir kovo 28 d. atvažiavo jų atsiimt. Policija be „magaryčių“ nenorėjo atiduoti arklių ir pareikalavo „fundos“. Noroms nenoroms žmogelis turėjo „fundyti“. Nuėjo pas aludininką Jegerį ir ten turėjo mokėti už viską tik gerė ir valgė urėdninkai, o jų buvo net 6 ypatos. Dar to pasirodė jiems permaža, ir jie pareikalavo nuo to žmogaus, kad jis „užfundytų“ ir Pasvalio policijai. Tas žmogus ėmė prašyties, kad jau jį leistų važiuoti namon. Bet sargybiniai paėmė jį sykiu su vogtais arkliais ir veždamiesi Pasvalio link labai sumušė. Mušė, kaip pasakoja tas žmogus, per visą kelią į Pasvalį. Nuvedę pas Pasvalio antstolį tą sukruvintą žmogų ten jį areštavo ir arklių neatidavė. Tai, mat, kokia pas mus policija!

Šunskai (Senapilės apskr.). 1906 mete Šunskuose buvo sudegintas monopolis. Viršininkas buvo uždėjęs bausmę 500 rub. Bet ačiu rupesčiui valstiečių toji bausmė buvo dovana, bet vėl atsirado nauja bėda. Biuro referentas Kundriačkas pristatydamo malkas į biurą. Pereitais metais, kaip vėjas parvertė girioj daug medžių, tai jam buvo labai pàranku ir pigi. Jis su Karpų Petru padarė kontraktą, kad jis apsiima suvežti malkas už 70 rub. ir kad turi vežti ilgais medžiais. P. K. vežęs kelias dienas pamatė, kad už tą kainą negali vežti, bent vėžėtu

paimti 130 rub., o mažiausia tai 100 rub. Nenorėdamas stačiai atsakyti referentui sumanė štai ką padaryti. Jo sunus nuvažiavo ir pasakė referentui, kad „cicilikai“ neduodą vežti. Pirmą syk, girdi, tik bauginę, antrą kart grąsinę su brauningais ir grąsinę nušauti. Tuo ir pasibaigė K. uždarbis.

Tuomet viršininkas kvietė valstiečius į talką, atsirado tokių, ką važiavo.

Viršininkas susimislįęs vėl uždėjo tą bausmę, kurią buvo numetęs, prisakė dėt po dvi kapeiki nuo margo. Dabar sekvestratorius renka jau tuos pinigus. Tai tokios pas mus naujienos!

Bartininkai (Vilkaviškio apskr.). Pajevoniškietiai padarė nutarimą ir nusiuntė V. Dumon. Tarp ko kitko jų nutarime yra pasakyta „padidinti kunigams algas“, ir „leisti atidaryti vyriškus ir moteriškus vienuolynus su tiesa steigti visokios rūšies mokyklas“. Tą nutarimą jie atsiuntė ir pas mus Bartninkiečius ir Lankeliškietius ir abelnai agitavo už tai, kad kuo daugiausiai būtų po juo parašu. Aišku, kad čia kunigų darbas. Bet mes ne mulkiai užsitraukė ant savo galvos bėdą! Užtenka, kad jau iš Pajevoniečių tarpo atsirado tokių mulkių, ką pasirašė po tokiu nutarimu. Mes nenorime eiti jų pėdomis!

Saločiai (Panev. apskr.). Prieš Naujus metus laike išsi-rašimo laikraščių kn. klebonas atkalbinėjo užsisakyti „Lietuvos Uk.“ ir „N. Gad.“. Žmonės sakėsi, kad tik dėl žinių išsi-rašo ir nieko blogo nemislįja. Bet klebonas paaiškino, kad, girdi, su knom susidėsi tokiu pats stosi.

„Liet. Uk.“

Panevėžys. Darbininkų sąjungos. Čia gyvuoja jau trys bepartijinės darbininkų sąjungos. Seniausia ir stipriausia iš jų — tai Montvilo darbinin-

kų sąjungą. Prie jos priklauso 96 sąnariai iš Montvilo mielių pabrinko ir laukų darbininkai. Iš kitų yra kurpių sąjunga, kuri susideda iš krikščionių ir žydų ir trečioji — malunininkų, kuri įsikurė paskutiniam tarpe. Jos tikslas (trečiosios) — suvienyti visus Panevėžio ir jo apskričio darbininkus, o paskui pasirupinti susiliet su Montvilo darbininkų ir darbininkų sąjunga. Jau matėm ir gerus vaisius tos sąjungos atsiradimo. Balandžio 7 d. liko nekaltai pavaryta iš Zamo maluno viena darbininkė. Balandžio 8 naujosios sąjungos sąnariai tarp ko kito nutarė priversti pabrinko savininką atgal priimti pavarytąją darbininkę. Maluno valdyba nesutiko. Tuomet darbininkai nestojo prie darbo. Prasidėjo derybos. Ant galo, prizadėjo priimti pavarytąją atgal, jeigu ji atsiprašys. Ant to darbininkai atsakė, kad darbininkė nieko blogo nėra padariusi, užtat ir nėra ko jai atsiprašinėti; greičiau tie, kurie pavarytąją turėtų atsiprašyti. „Žmonių geradariai“, matydami, kad prieš darbininkų vienybę nieko nepadarysi, turėjo pavarytąją atgal priimti.

Abellai (Zarasų pav.). *Bu delis ponas.* Jankunų dvaro ponui Kainovskiui prazuvo du aukso ziedai. Jis užmetė už tai kaltę ant savo tarnaitės S. Dručkytės. Pasišaukė ištiki mąjį savo tarną Marašinskį ir liepė jam atvesti S. D. Marašinskis nuėjo virtuvėn ir, užmetęs tarnaitę ant kaklo abrusą, nutęsė ją pas poną. Ponas sudavė jai keletą kumsčių ir pargriuvusią kojom spardė; paskui liepė pabučiuot kryžių, atstatė į krutingą revolverį ir liepė prisipažinti. Tarnaitė išsigandusi prisipažino, kad žydui, pardavusi. Tada ponas ją atstatė ir liepė užmokėti už ziedus. Po keletos dienų atsirado tie ziedai paties pono kambariuose. Tarnaitės bro-

lis žada už tai apskųsti poną, bet veikiausia nieko nepelnys: mat, rauka ranką mazgoja!

Plungė (Telšių pav.). *Saugojimas darbininkų nuo susisipratimo.* Pasirodžius pereinotos vasaros dvarų streikams, nemaža baimė apėmė Lietuvos dvarponius. Baugštu pasidarė ir Plungės Oginskienei, nors čia streiko da ir nebuvo. Kunigaikštienė pati nuo savęs primetė darbininkams po truputį, kad patįs daugiau nepareikalautų, ir pasakė, jeigu išdrįs streikuoti, tai visus aštriai nubausianti. Apsisaugojus tokiu budu, kunigaikštienė vis da galutinai nenurimo: ji prisakė savo kunigui-kapelionui ir dvaro administracijai atydziai saugoti darbininkus nuo susisipratimo, ir pasirodė, kad jos šnipai neveltui duoną valgo. Kunigas Ramanauskis pradėjo per pamokslus visai pridzioti, bauginti darbininkus, per išpažintį tyrinėti, kas ką mislija, ir šiaip prie kiekvienos progos klausinėti, ką kas skaito, kalba. Dvaro užveizda ėmė konfiskuot „Naująją Galdynę“, — mat, iš krasos (pačtos) visus laškus parneša dvaro administracijon, čion gi p. Teišerskis peržiuri viską, ginamą jo valstybėj. Apie tai, kad darbininkai skaito „N. G.“; Teišerskis pranešė į Poznanių Oginskienei, ir ta tuoj atsiuntė raštą, kad visus darbininkus, kurie tą laikraštį skaito, prašalįsianti nuo vietų.

Bet to viso da negana: suuostė tie „darbininkų ganytojai“, kad daržininko pagelbikai negerai kalba apie ponus; dėlto įtaisė prie jų pereinųjų metų galė dvi krati, bet nieko nelaimėjo. Krėtė Rašinskis, Teišerskis ir daržininkas Nicinskis, o po kratai kun. Ramanauskis, pasišaukęs prie savęs iškrėstuosius, didei išbārė. Tokiu tai budu kunigaikštienės bernai gano darbininkus nuo susipratimo. Bet veltus jų darbas.

„Skardas“.

Isz Didz. Britanijos.

Carfin, Škotijoje.

Čionai yra pusėtinai lietuvių burelis; jie daugiausiai dirba anglių kasyklose išskiriant keletą, kurie dirba plytnyčioje. Visi neblogiausia už dirba; da ir dabar bendrovė (kompanija) nuo sausio mėnesio šių metų pakelė angliakasiams mokesť pridedama ant dienos po 9 penus. — Tik tame nelaimė, kad mūsų broliai lietuviai net ir tuos sunkiai už dirbtus penus išmeta ant kaziurų ir gėrimo. — Balandžio 31 d. (pirmą dieną velykų) beveik pas kozną buvo ir alaus ir degtinės daugiau negu reikia. Tai tuojau sau iš anksto gerai išsigėrė, o potam jau pradėjo ir vienas kito galvų kietumą bandyt: netrukus pribuvo darytoja sątaikos — policija, kuri apie penkis ir nusivedė pas savę ant nakvynės; tenai pernakvodinusi mūsų vyrus ant rytojaus nusivarė juos į Hamiltoną ant teismo, kur kiekvienas ir užsimokėjo po 15 šilingų bausmės. Priegtam dalyvavo du net ir prigulintieji prie vietinės L.S.D.P. organizacijos, tik su tuo skirtumu, kad vienas nuo policijos išsisukė; antras gi teip-pat užsimokėjo bausmę. — Taigi, tas ir parodo, kad mūsų draugai da nėra gerai susipratę, — ne žiurint, nors jau mūsų kuopa gyvuoja pusę metų, turim savo skaityklą, laikraščių turim 5 egz., knygučių užtektinai, — daugiausia darbininkiško turinio. Bet kas iš to, — mūsų kai-kurie draugai ateina skaityklon į vieną arba į dvi savaiti sykį, — nors buna atvirkas vakaras. Aš patarčia draugams, kad ateitų nors tris kartus per savaitę į skaityklą, ir paėmęs perskaitytų kokią vieną-kitą naudingą knygutę arba laikraštį, tada pamatytų, kad negana mums nešiotis socialisto vardą, bet reikia pasirodyti ir su savo gerais darbais.

Teip-gi turiu priminti ir apie mūsų moterėles: jos irgi neat silieka nuo vyrų, — mat savo tiesas nori užlaikyti: sulaukę šventės, iš pradžių gerai išitraukia „baltakės“ ir alužio, paskui nabagės nebeišturi naštos ir pasvyra, kartais matai besivoliojant pusnuoges, net gėda iš šalies žiuriut...

Karfinietis.

Idomus tautos galvinimas.

Man labai patiko „Lietuvos“ 21-ame N. iš Brooklyno rašyta korespondencija. Ne dėl josios dailaus parašimo man ji patiko, bet tas nuoširdus korespondento atvirumas, tie geri ir širdingi norai mūsų tautos ir mūsų vardo pakėlimui, sakau — tik gyvas perlas!

Vardas lietuvių Amerikoje nupuolęs. Tai yra didelė nelaimė. Reikia iš jos koku nors budu išsirit, pakelt lietuvių nupuolusį vardą. Ir geros širdies vyrukas mato Brooklyne jau gerą pradžią — tai pradėtą statyt „Lietuvišką Tautišką karčėmą arba Namą“. Gražus vardas, o tikslai dar puikesni. Na, tik jūs sau maldžiamieji pamislykit: kiek pas mus pasidaro visokių nesusi-pratimų, bilinėjimų, vaidų, ginčų, barnių, muštynių. O tai vis iš mūsų nesusi-pratimo, nesistengimo susilieti tauti-kuoju ryšiu vienybėn. Tą pragaištingą bedugnę Brooklyno „liet. tautiškoja karčėma“ uždengs storu vertelgystės lieptu, o tas lieptas vienok ves prie didžiausios mūsų tautai gerovės, — tai vienybės, nes „stengsis sutraukt kuodau-giausia letuvių, mylinčių linksmi karčiamoje laiką praleisti... Į tuos namus ne tik kviečiami suaugę, bet... vaikinai ir mergelės. Vakara is jiems grajis muzika, galės šokt ir gėrimais atsिमokės. Kad daugiau sueitų, įzenga dykai...“

Matome, kad da yra žmonių ant svieto, kurie neprastojo

savo gerų norų; tautiška karčėma neapleis nė lyties, nė amžiaus, nė stono neaprupinusi. Panaši įstaiga jau netik senus girtuoklius ir vyriškąją lytį prileis prie girtybės dievaičio altoriaus, bet ir jaunumėn, ypatingai merginas, busenčias lietuvių moteris, motinas ir ateinančios gentkartės auklėtojas. Ištikro, iš tulos pusės kaip pažiuri, tai bus įvesta madon da visai lietuviams nežinoma dora, butent, kad mūsų mergaitės išpras varyt „lig dugno“ ir pasirėmus ant baro...

Baigdamas rašyt apie „tautišką karčėmą“ Brooklyno korespondentas šiaip sušunka: „Tik galima pasidžiaugti iš tokio darbo ant lietuviškos dirvos Amerikoje“, — ant ko „Lietuvos“ redakcija nebeiškenčia ir užklausia: „ar su karčėmos pagelba keliant, ypač merginų tarpe tautišką dvasią?“

Ta menka ir trumpa korespondencija daug reiškia. Joje prakalba, anot rusų pasakymo „dobry mały“ (geraširdis vyrukas), kurs mato lietuvių tautos pakėlimą statant karčėmas. Tiesa, kad su tuom nesutinka „Lietuvos“ redakcija, gal nesutiks daugelis ir to laikraščio skaitytojų, bet visi pripažįs, kad rašytojas turėjo gerus ir puikius norus — tai patraukt lietuvius prie vienybės.

Tautiškos karčėmos — tai amerikiečiams lietuviams daiktas jau nebenaugas. Juk mažai berāsime tokių lietuviškų kolonijų kur nėra visokiais vardais pavadintų kliubų. Tai — juk karčėmos; tik tai jos dar neturi pretensijų ant pakėlimo tautos. Bet sykį Brooklyne „tautiška karčėma“ įgys mūsų tarpe garbingą vardą, tai juk ir kitos karčėmos prisimjs apie savo tiesas. Greta su nustatytais bonkomis stalais kabės ant sienų mūsų didvyriai, mūsų Vytautai, Kudirkos, Arminai, Mickevyčiai, Baranauškiai... Ak, Dieve — ko

kia tai bus jiems, tiems mūsų nemirtiniems tautos karžygiams gėda; jie juk turės prisipažint, kad jie neįstengė mūsų tautos pakelti su prakilniais idealais, su knyga ir plunksna, — ir dėlto jie dabar atėjo į lietuvišką karčėmą, atėjo padėtų mūsų kultūros platinti, — su pagelba muzikės, šokių, alaus ir degtinės!..

Gana! Vardan mano brolių lietuvių, aš esu labai dėkingas Brooklyno korespondento atvirumui; tokios lietuvių kolonijose nuomonės senai jau bujojo, kad vienybė, nors ir su nešvariais įrankiais skelbiama, yra mūsų tautos vienintelis inkaras. Tik tai ikišioliai dar nebuvo teip nekaltai, ir po draug teip ciniškai rašoma į laikraščius.

Yra toks gydymo metodas, vadinamas homeopatišku; jis turi šiuokius pamatus: „panašią ligą, panašiais vaistais gydyk“ (lotyniškai sako: „similia similibus curantur“). Yra rusų priežodis: „kyliu kyli išvaryk“ (klin klinom vyšibai). Teip ir čionai mūsų tautos vardo nupuolimą gydo: nupuldė girtuoklystė, pakelkim per girtuoklystę. Sugriuvimą gydykim sugriuvimu. Tegyvuoja mūsų tautos vardas paremtas ant „tautiškų karčėmų“!.. Šalin mokslas, šalin apsišvietimas, šalin laikraščiai, knygynai, susivienijimai, darbininkų organizacijos, teatrai, koncertai, dainos prakalbos, deklamacijos, diskusijos, — jūs esate išbandyti ir atrasti mūsų tautai netinkamais!..

Dėerijos Girtuoklis.

Politiszkos žinios.

Kynai. Seniai patyloms bruzdėję nerimavimai po visus Kynijos kraštus, dabar atvirai ištriško į didelį maištą Kwangtung gubernijoje, kur sukilėliai užpuolė ant keleto nemažų miestų, apiplėšė turtingesnius

gyventojus ir sugriovė valstybės budinkus. Šitas judėjimas vienok nebetoks, koks buvo 1900 metuose laike „bokserių“ sukilimo,—tuomet mat kyniečiai ėjo tiesiog ant svetimtaučių, pakurstomi savo mandarinų ir kunigų, o dabar nori išverst dabartinio karaliaus dinastiją (giminę) iš valdžios. Ypatinai grėsmūs maištai plėtojasi Swatowo apielinkėse, kur šonedėl 10,000 revoliucionierių sąjungos po vardu „triadai“, vedami generolo Sun užjėmė visą srytį. Wangkongė išmušė visus valdininkus, o Sienehowe sugriovė vokiečių misijonierių namus.

Moroko. Netoli Marchia įvyko karštas mušis tarpe revoliucionierių ir sultano kariuomenės; 200 sukilėlių sultano armija pajėmė nelaisvėn.

Italija. Vietiniai laikraščiai pripildyti aprašinėjimais apie Siamo karalių, kurs čionai vazinėjasi. Tas laukinių žmonių valdovas ėsąs labai demokratiškas vyras. Miestę San Remo, besivazinėdamas automobiliu sustojęs tuloje smuklėje (ka. čiamoj), kur darbininkai socialistai suėję pietų valgyti. Karaliukas užkamandavojęs visiems paduoti vyno ir per visą laiką išsišnekėjęs apie darbininkų buvį. Socialistų nurodinėjimus su atyda įsiklausęs ir sau į knygutę įrašinėjęs.

Kuba. Nuolatiniai sukilimai čionykščių gyventojų prieš savo valdžią ir jos globėjus — Amerikos kapitalistus, priverstė pačius valdininkus įvesti demokratiškus rinkimus. Išrinkta tapė nauja komisija, kuri sutaisys tam tikras rinkimų taisykles, sulyg kurių gyventojai pirmiaus rinks visuotinu balsavimu mažesnius valdininkus; ir jeigu tie bandymai gerai nusiseks, tai tada

rinks ir patį naujos respublikos prezidentą. Tuomet žmonės prieš savo išrinktą valdžią nebekils, iki ši jų reikalais rūpinsis. — Ir teip ant galo Kubos necivilizuota liaudis, po kelis syk savo krauju nuplovusi prigimtąjį kraštą, užlenkė civilizuotą Rusiją.

Danija. Praėjusią savaitę tapė užbaigti Kopengageno (sostapilės) miesto tarybon rinkimai, kuriuose kaip ir pernai, socialdemokratai pajėmė viršų. Šimet anti-socialistai, neturėdami vilties laimėti, daugely vietų visiškai nestatė savo kandidatų. Šiometinė sostapilės taryba susidės iš sekančių atstovų: 18 socialdemokratai, 13 laisvamaniai ir 11 anti-socialistai.

Rusija. Gegužio 28d. Dumeje parėjo iš kaleinos klausimas apie terorizmą. Prie jo buvo prisiruošę ir revoliucionieriai ir valdžios sebrai. Abiejį norėjo, kad jis būtų plačiai apsvarstytas: revoliucionieriai tikėjosi aiškiai parodyt, kad terorizmą palaiko pati valdžia, o atgaleiviai vėlei manė visą kaltę suversti ant revoliucionierių. Bet, kaip tik prasidėjo diskusijos, tuoj visi pamatė, kad vienas po kito išsiverčia tokie baurūs valdžios darbai, kurie padrebis visą Rusiją ir prives prie išvaikimo Dumos. To norėjo ir revoliucionieriai ir valdžios rėmėjai, bet negėdė kiti ramesni gaivalai, kurie ir jėmė šaukti, kad Duma šitą klausimą visai uždengtų. Ir didžiama balsų uždengė. Todėl Duma viešai pripažino, kad terorizmas dar yra reikalingas! Abelnas Rusijos padėjimas neina nė biskutį geryn. Valdžia kasdieną pasmerkia po keletą žmonių nuzudymui, badas plėtojasi, jau eina gandas ir šnekos apie visuotiną streiką ir atvirą revoliuciją.

Isz Amerikos.

„Žvaigždės“ socialistas jau teisme. Pamena skaitytojai nelaimingą žemės drebejimą Kalifornijoje atgal metai su viršum, kuomet didelis miestas — San Francisco tapė sugriautas. Pradėjus tą miestą atbudavot drauge užgimė ir garsūs vietinio majoro skandalai. Mat majoras Šmic ir jo sebras Ruef jėmė slapčiai pardavinėt miesto žemę įvairioms bendrovėms (kompanijoms). Vyrukai pelnė į kelis milijonus dolerių. Bet netikėtai nabagai įkliuvo į valdžios rankas ir išlindo aikštėn ilgi pirštukai kaip jų abiejų, teip ir bendrovių viršininkų. Dabar visi stovi po kaučija netoli milijono dolerių ir laukia teismo. Vienas prisakintųjų teismas jau buvo sutaisytas, bet netikėtai susekta, jog visus teisdarius vagiliai buvo nusipirkę. Dabar rinks kitą teismą. — Priminti reikia, kad kapitalistų laikraščiai savo laiku buvo apskelbę, jog Šmic ėsąs socialistas, tą su dideliu džiaugsmu atkartoję „Žvaigždė“ ir net Lietuvos „Šaltinis“. Socialistų laikraščiai, išaiškinę, jog apie Šmico socialistiškumą nieko ikišiolai nežinoję (jis — republikonas), ir jeigu jau dabar jis socialistu pasiliko, tai pasilike kapitalistam jį pirkt nuo jų už kiau-rą centą. Ar nupirko, nežinia. Bet kad jie (piniguočiai) savo biedną „socialistą“ vaduos, tai jokios nėra abejonės.

A f i c i e r i a i n e m o k a j o t i .

Prezidentas Ruzvelt išleido per karės sekretorių Taft įdomų paliepimą, butent, kad prijemami į karės tarnystę aficeriai mokėtų nors desetką mylių nenupuldami nuo arklio joti. Paliepimas įdomus dėlei da įdomesnės priezasties, kurią paaikšino pats Ruzveltas: jis sako, kad peržiurint raitelių kareivių pulkus, pasirodė, jog daugelis aficerių nemoką nė keletu mylių šuoliais pajoti.

Matai, o nesenei amerikoni teip gardžiai juokėsi iš rusų armijos, kad nemokanti iš armotų šaudyti. Kada pasižiūrėjo po savo skvernaus, rado da juokingesnių daiktų.

S l u o j a u n i j i s t u s l a u k a n .

Rock Springs, Wyo. yra plačios kasyklės, kurios priklauso „Union Pacific Coal“ bendrovei. Čionai kalnakasiai susitarė sutverti savo sąjungą. Bet vos tik tą padarė, kaip bendrovė apšaukė lokautą, t.y. uždarė visas kasykles ir išvarė kėlioliką tukstančių darbininkų. Negana to, dar paliepė jiems išsinešinti ir iš stubų, kurios teipgi bendrovei priklausė. — Ir visur tas pats neužilgo atsitiks, jeigu darbininkai nesusipras organizuotis, kol dar nevelu, ir kur dar nors stubas gali nusirandavot ne nuo kasyklių savininkų.

D u o n a b r a n g s t a .

Dėlei didelių šalčių visose Rytinėse Valstijose, per praėgusį mėnesį miltų maišas pakilo nuo \$4,50 iki \$6,00. Teip, kad dabar nikeliniai duonos pladukai jau pakilo į 6 centus. Ir jeigu vasara teip nelemtai skėtriosis, tai kapitalistai kviečių augintojai uždės ant gyventojų kelis milijonus dolerių kontribucijos. — Suprantama, kad tą smugį labiau skaudžiai atjaus biedniejie žmonės. Nebutų to, jeigu kviečius augintų patįs žmonės, o ne milijonierių sindikatai, — kadagi Pietinėse Valstijose javai gražiai užderėjo. Bet sindikatai nedaleis čionai atvežt, ir naudodamies čionykščių neužderėjimu lups tokias prekas, kokios jiems patinka.

I r v ė l u ž p u o l a a n t R u z v e l t o .

Cia tiktai neseniai praskambėjo triukšmas po visą Ameriką, reikalaujantis, kad mūsų prezidentas Ruzvelt atšauktų savo žodžius, kuriuos ištare pa-peikdamas areštuosiuosius anglekasių vadovus (Moyerį, Haywoodą ir Pettibone) ir pava-

dindamas juos „negeistinais piliečiais“ jau vėlei gimsta naujas ermyderis. Dabar jį kečia daktaras Long, iš Stamford, Conn., kurs parašė knygą apie laukinius žvėris, o Ruzveltas tą aprašymą viešai pavadino melagingu. Dr. Long dabar viešai apskelbė po laikraščius atvirą laišką į Ruzvelt, privedė faktus savo knygos teisingumo ir spiria Ruzveltą prie sienos, kad atšauktų apšmeižimą. Jeigu ne atšauks, tai dr. Long sako, kad mūsų prezidentas yra tinkamas tiktai į melagių kluobą, ir kad užsislėpęs už savo prezidentinio krėslo užpuldinėja ant pavienių žmonių. — Akyva, ką Ruzveltas pasakys. Biednas mūsų Tadas, — kur eina, ten klumpa!

H a y w o o d

u ž n u o d i n t a s .

Vienas iš Idaho kankintinių, V. Haywood, — vienas iš anglekasių vadovų kaltinamų užmušime ex-gubernatoriaus Steunenberg'o ir dabar teisiamų Boise miestely, — praėjusioje subatoj sunkiai ir netikėtai susirgo; jis kelis sykius gavo aštrų mušimą kraujo į galvą, paskiaus apalpo. Su dideliu vargu daktarai Pallister ir Lewis jį atgaivino pasidėkavojant didelėms dozomis opijumo. Iškaminavę Haywoodą, daktarai pripazino, kad jis yra užnuodintas, turbūt pelėsiais nuo kalėjimo drėgnų sienų, o gal abelnai stoka judėjimo ir tyro oro, ar gal ir valgiu.

Birželio 3 d. jau užsibaigė rinkimas tiesdarių; jų yra jau visa 12. Susideda visas teismas daugiausiai iš aplinkinių fermerių, kurių kaipo ukininkai, visuomet biskį darbininkams priešingi, taigi nelabai gera akimi žiūri į darbininkų sąjungas ir į jų vadovus. Iš tos priežasties ir darbininkų laikraščiai abejoja, begu tas teismas bus toks bepartyviškas ir teisingas, koks turėtų būti tenai, kur einasi apie keleto žmonių gyvastę.

Kas kartą eina aiškyn, kaip ir teisingesniejie amerikona senei sakė, kad čionai teismas bus ne ant apkaltinamųjų anglekasių vadovų (Moyerio, Haywodo, Pettibone ir Simpkins), bet ant visos Vakarinių Anglekasių Sąjungos; kad čionai ne valstija teis kaltininkus bet kapitalas smerks visą Amerikos darbininkų judėjimą; valstija ir teismas bus tiktai aklu įrankiu kapitalistų rankose. Ir teisdarius renkant tas buvo matoma: tulą Tourtelotte valdžia neprijėmė į teisdarius už tatai, kad tas pasisakė esąs priešingas baudimui kokių nors kaltininkų myriu (mat pagal valdžios nuomonę, tas negali būti teisingas, kas netiki į žmonių užmušimą); o priėmė į teisdarius tulą Eoff, kurs iš anksto pasakė, jog jis manąs, kad sujimtiejie esą kalti; priėmė nežiurint į anglekasių advokatų protestus. Toketai teismas bepartyvišku negali but; kur valstija argu kapitalistai gerus žmones nuo teisdarių atšalino, o abejotinas ypatas varu įbrukė.

Išsiaiškino dar štai kas, kad kapitalistų agentai jau čielą mėnesį pirma teismo lakstė po visas apielinkes, dalino atšaukimus ir laikraščius, kur rašoma buvo įvairios melagystės ant darbo organizacijų ir ypač ant sujimtųjų anglekasių vadovų. Tą darė su tikslu susiundyti prieš sujimtuosius visuomenę, iš kurios bus renkami teisdariai.

Bet juo tolyn, tuo labyn ir patįs Kolorados ir Idaho kasyklių savininkai įsipainioja į savo pačių paspėstus žabangus. Praėjusią nedėlią didelę sensaciją padarė generolas Šerman Bell, kurs anuomet didžiuosiuose Kolorados streikuose su savo milicija buvo kapitalistų pasamdytas ant streikių galvos — ir net jis dabar apskelbė laikraščiuose kai kurių kasyklių savininkų intrigas ir pasisakė prijaučiąs Mo-

yeriui ir kitiems sujimtiesiems Boise kankintiniams. Ir čionai vis atsidengia didesni konspiracijos laukai: laikraštis „Chicago Daily Socialist“ sugriebė vieną Kolorados kapitalistų laišką, iš kurio matosi, kad jie generolą Bell nori kur prašalinti užsienius, su pagalba Ruzvelto, duodant kur riebią vietą.

XXII Sus. Liet. Am. Seimas.

Čionai žemiau paduodame tulus svarbesnius 22-ro Seimo nutarimus ir S. L. A. stovį, kas mename bus akyva skaitytojams dažinot.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, iki paskutiniojo savo seimo turėjo sąnarių: pilnų, 6972; suspenduotų, 390; vaikų pilnų, 238; vaikų suspenduotų, 8. Viso sąnarių 7.608.

Turtas: paties susišelpiamojo turto, \$30.880.84; tautišku centų, \$923.69; užlaikymui administracijos, \$1.000.66; kolonijai, \$2.173.93.

Iš tautišku centų paskirta: revoliucijos reikalams per L. S. D. P., \$323.69; tautiškam namui (turbūt kolonijai?), \$100.00; kankiniams, \$100.00; dailės draugystei Vilniuje, \$100.00; Vištaliui, \$100.00; moksleiviams \$200.00 (—\$100 „Aušrai“ ir \$100 Valparaiso moksleiviams).

Nutarimai:

1. T. Astramskas pridavė Seimui parašytą konkursinę S. L. A. istoriją; daugiau niekas konkursų ir neįieškojo; rankraštis priimta ir autoriui paskirta dovanų \$75.00.

2. Vištalius prisiuntė rankraštį, regis lietuvių kalbos gramatiką. Tą perduota išrinktajam Literatūros Komitetui peržiūrėti, ir jeigu bus tinkamas, S. L. A. lešomis atspaudyti.

3. Posmertinė — ta pati.

4. Pašalpa ligoje — atiduota ant kuopų valios.

5. Kolonija dar nenutarta pirkti, bet išrinkta komisija apdirbimui pliano kolonijai ir jos užlaikymui. Kolonijos komisijon išrinkta šie: A. Strimaitis (Mahanoy), M. Urlakis (Allegheny), M. Damijonaitis (Chicago), J. Mockevyčius (Boston), T. Dudis (Philadelphia).

6. Kolonija vadinsis: „Sūsių. Liet. Am. kolonija ir tautiškas prieglaudos namas“.

7. Organo įkurimas atiduota nusprendimui kuopų; tam tikslui bus paleistas per kuopas referendum, kurs turės pereiti bėgyj 3-jų mėnesių; jeigu kuopos nutars, tai įkurti; jeigu atmes, tai — ne.

8. Ant organo buvo pastatyti 4 laikraščiai ir gavo šiek balsų: „Vien. Liet.“ 36, „Darb. Viltis“ 13, „Lietuva“ 7, „Kova“ 2. Laikraštis daugiau gavęs balsų (jeigu apsigims) bus organu iki bus įkurtas S. L. A. organas; o jei tas nebus įkurtas, tai iki galui metų.

9. Seimas kitiemet atsibus Srantone, Pa.

Aukų su laiškais atėjo: tautiškam namui, \$563.67; moksleiviams (pusiau „Aušrai“ ir Valparaiso) \$25.00; kankiniams \$38.86; revoliucijai, \$11.75; Vištaliui, \$3.00; nepaskirtos, \$5.00.

Išrinktas Literatūros Komitetetas: Šernas, J. Ilgaudas, B. Balevyčius.

Centro Komitetan:

Prezidentu, V. Jokubynas,
425 Lincoln Ave.,
Rockford, Ill.

Vice-prezidentu, J. Tareila,
20 Bridge sta.
Ansonia, Conn.

Sekret., J. Žemantauckas,
39 W. Porter str.,
Waterbury, Conn.

Išdininku, J. Skritulskas,
26 Broad, str.,
New Britain, Conn.

Išdo globėjai: { T. Paukštys.
T. Dudys.
Knygium, V. Kaunas.

Darbo Giesmė.

Žodžiai ir muzikė J. SCHEN.

Pritaikė lietuviškai V-ris.

1. Ei, - lais - vės gies - mę trau - kim męs, Te - gul ti - ro - nai
 su - dre - bės; Dar - bi - nin - kų šir - dy ga - lin - gas kerš - tas te - pa
 kils, Pa - gie - za už sklan - das pra - bils. Gar - bė jums, kar - žy - giai, gar - bė!

2. Mūsų narsūs buriai kovon trauks, Nuskrizdus į vienybę šauks; Nuo mūsų galybės murai ir tvirtynės sugrius, Žmonijos nelaisvė pražus. Garbė jums, karžygiai, garbė!

3. Ir kraujo nieks tad nebilies, Vergų sąnariai atsities. Gaujos siurbėlių, dykaduonių ant sviesto išnyks, Laisvė, lygybė tad įvyks. Garbė jums, karžygiai, garbė!

Iš lietuvišku dirvu Amerikoje

Brooklyn, N. Y. Mūsų miesto lietuviai šiuo žygiu lig truputį pamiršo likimą proletarijato Lietuvoje, kuris baisiausiose šių dienų sąlygose, dejuodamas po karės lauko teismais, nesiliauja nė ant valandėlės varyti pradėtą liuosybės darbą. Teisybė, kad mes čionai tuomet tarp daugiausiai atyda atkreipiame į Amerikos žmogžudišką kapitalistų politiką, simpatizuojame persekiojamiems darbininkų vadovams, kaip tai: Moyeriui, Haywoodui

ir Pettibone, — kuriuos be jokių kaltumo darodymų, myriop pasmerkti nori. Suprantama, kad kas gyvas, ir kas jaučiasi žmogumi, kiekvienas turi protestuoti prieš tokią piktadėjystę. Bet nė ant valandėlės neprivalome pamiršti, jog tokių jau kankintinių šimtai stena Lietuvoje, kalėjimų puvesiais nuodijamų kurių gyvastis visuomet kabo ant plauko, ant kurių laukia naujus ištiesę karės lauko teismai. Čionai Amerikos kapitalistai tyko tik ant kelių žmonių gyvastės, už kuriuos visgi keli

šimtai tukstančių darbininkų viešai užstoja ir reikalauja teisybės. O ten, ten kas už juos užtars, nuo ko reikalauti teisybės, kur viešpatauja tik knutai, kulkos ir kartuvės! Kur nėra įstatymų, nėra teismų, nėra išklausomas žmonijos balsas, kas ten juos gali gelbėti? Juk mes, draugai ir sątau tiečiai, prie jų išliuosavimo galime ir turime prisidėti; tai yra kiekvieno lietuvi šventa pareiga, kas kuom gali, moraliskai ir pinigiskai remti revoliuciją. Reikia liaudę ginkluoti ginklais ir protu, kitaip

nesibaigs tos begalinės žudynės, jeigu mes, viso sviesto darbininkai nepadėsime tam galo. O tam reikia susipratimo ir pinigų.

Todėl, malonus draugai, sukruskim stropiau prie darbo! Ir mūsų Brooklyno Vietinio Revol. Šelp. Komiteto sąnariai pasistengkite uoliau priimti dalyvumą mūsų jau pradėtame darbe; o pergalėjimas abelno prieš bus gausum atlyginimu mums už mūsų darbus.

Susirinkimai Brooklyno vietinio R. Š. Komiteto atsibuna kas ketvergą lietuviškame tautiškame name — 101—103 Grand str.

Širdingai užkviečiame visus norinčius pasidaruoti išliuosavimui žmonijos iš egiptiškos nevalios.

Su pagarba
Jums ir Revoliucijai
J. Šukys.

Pittsburgas, Pa. ir apie linkės. — Netikėtai atsilankė pas mus drg. Grigaitis, visiems gerai žinomas L.S.D.P. atstovas. Nors umai atvažiavo, o kas labiausia, drg. G. pranešė, jog jis tik iki XXII S. L. A. Seimui tegalėsias pas mus pasilikti, todėl ir sukrotom visi kas gyvas pasinaudoti iš geros progos. Dvi savaitės laiko, o čia tiek darbo!

Gegužio 19 dieną Lietuvių Mokslo Dr-stė surengė pralkabas Pittsburge ant South-Side. Dėlei nebuvimo pakaktinai laiko apgarsint, žmonių buvo nedaugiausia, gal apie kokį porą šimtų. Kalbėjo drg. Grigaitis dviejuose atvejuose, teipgi drg. F. J. Bagočius; dainavo solo drg. F. Žukas ir deklamavo eiles mažutė mergaitė, Biruta Paulekiutė. Grigaičio kalba, matyt, padarė gerą ant susirinkusių įspūdį, nes paraginus sudėt aukų, sumetė net \$37,00, kurias L. M. Dr. komitetas, su aukautojų vardais, sakęs pasiūšęs „V. L.“ redakcijon. — Susirinkimas

nusisekė labai gerai ir publika buvo užganėdinta.

Tą pačią dieną, vakare, „Laisvės“ draugystė Allegheny irgi parengė prakalbas. Kalbėjo teipgi drg. Grigaitis ir F. J. Bagočius. Susirinkusių buvo apie 150 ypatų. — Reikia pasigerėt dailum publikos užsilaikymu ir atyda. Atsimentant pirmesnius laikus, kokius metus tam atgal, kada Allegheny drg. F. J. Bagočius pirmu sykiu kalbėjo, ir kada reikėjo saugoti išeinantį kalbėtoją iš svetainės, o paskui grasinimus užmušti, jeigu kada pasirodys Allegheny, dabar reikia stebėtis. Susirinkusieji sumetė \$30,00 revoliucijos reikalams. Pinigai likosi pasiūsti „Kovos“ redakcijon.

Gegužio 24 d., vakare, L.S.S. 57 kuopa Wilmerdinge, surengė prakalbas, kur kalbėjo drg. Grigaitis. Susirinko žmonių visai mažai, vos apie 50; priežastimi to buvo — darbo diena, o kas svarbiausia tą dieną buvo darbininkams išmokėjimai. Todėl daugelis skubinosi į salionus negu į prakalbas. Susirinkusieji, padorūs ir labiau apsišvietę vyrukai, netik kad mandagiai apsiėjo, bet ir paraginus sumesti aukų, nesi skundė blogais čėsais ir tt. — iš tos saujelės žmonių surinkta suvirš \$70,00.

Gegužio 25 d. L.S.S. 55 kuopa McKees-Rocke, Pa., surengė vakarėlį. Buvo mat subatos vakaras, taigi į susirinkimą atėjo ir gerokai užsitraukusių; nėra ko stebėtis, kad per drg. Grigaičio prakalbą pora vyrų pradėjo balsiai zvaigždes skaityt. . . Kas įdomiausia, tai kad mūsų klebonas, kun. Vaišnora, netik kad žmonių nedraudė nuo prakalbų, kaip paprastai mūsų kunigėliai daro, bet dar svetainėje neesant savo kedžių paskolino, su išmėtinėjimu, jog tai būtų galėjęs atsibut susirinkimas ir po bažnyčios esančioje salėj. Matyt, mūsų kunigėlis neturi

tokios pagiežos ir neapykantos ant revoliucijinio judėjimo, kaip daugelis kitų kunigų. Tai regis mažas daiktas, vienok koks tai skirtumas, mantant, kaip vienas toks vyras paduoda žmonėms pagelbos ranką, o kitas susirietęs bekeikia savo draugus—žmones, kojojančius su šios dienos nedora tvarka, žmonės kurie niekad jam nieko pikto nepadarė ir kurie pasišvenčia save labai savo brolių. Spaudžiame karštai delną kun. Vaišnoriui ir apgailistaujam, kad nedaug tokių tėra, ir tie patys da suvaržyti skersakiavimais savo draugų kunigų, pasinėrusių į fanatizmą bei artimo neapykantą. — Publikos buvo apie šimtą žmonių ir aukų surinkta su virš \$17,00.

Iš Wilmerdingo ir McKees Rocks draugai sakėsi pinigus pasiūsią „Kovos“ redakcijon. Pasidžiaugę su drg. Grigaičiu ir jo misija, mes išleidom jį į Cleveliandą į S. L. A. Seimą. Velinam ten geros kloties, podraug nugastaujam ar S. L. A. šulai neužmuš jo ten žodžiais ir skersakiavimais, kaip tai jie pasalomis ir korespondencijose labai gabiais tame reikale pasirodė. Rengėjai, beabejonės, yra labai dėkingi visiems padėtojams ir simpatizavusiems šiame darbe, o labiausiai drg. Grigaičiui. — Drg. G. žadėjo važiuot iš čia į Illinois valstiją. Lai sukrunta tėnykščiai draugai!

Domė J. Bagočius.

Cleveland, Ohio. Nors trumpai, bandysiu parašyt apie čionai atsibuvusį S. L. A. 22-rajį Seimą.

Gegužio 26 d. jau buvo suvažiavę beveik visi delegatai. Vietinė kuopa išėjo maršuoti iš Z. Sacevyčiaus salės. Ant St. Clair Ave. susijungė su paroda delegatai ir viena lenkų draugystė. Apėję keletą gatvių sustojo prie Acme Hall, kur pasibaigė paroda ir prasi-

dėjo prakalbos. Visus vedė Wilmerdingo muzikantų benas. Apvaikščiojime vietinių lietuvių mažai dalyvavo; lietuviškų draugijų nedalyvavo nė viena.

Susirinkimą ir prakalbas atidarė M. Sacevyčius. Kalbėjo: 1) S. Baltrukonis apie šio miesto lietuvių pasielgimą, bet tas publikai nelabai patiko. 2) P. Birštonas — apie S. L. A. Publikai patiko neblogiausiai. 3) P. Grigaitis — apie revoliuciją. Jis publikai labai patiko, bet kalba tapė nepabaigta, nes kai—kurie centro viišininkai emė murmėt: „greičiau, greičiau baigk“; per ką kalbėtojas tapė užgautas. Deklemavojo Černiutė; publikai patiko. 4) F. Bagočius — pabarė mus kai—kurius viišininkus už negerą pasielgimą; labai patiko. Deklemavojo J. Garmus; patiko. 5) Kalbėjo Tareila — apie S. L. A. reikalus; nelabai patiko. Deklemavojo Samuolienė. 6) Kalbėjo A. Siderevyčius — apie praeities laikus ir ką jie mums suteikė, ir kaip šėdien mes valdomies; visiems patiko. Deklemavojo Šarkus; patiko. 7) Kalbėjo Balevyčius — apie fiziką, iš kurios nurodė daugelį juokingų privadziojimų; visiems patiko. Deklemavojo Lapinskienė. 8) Kalbėjo mies to gaspadorius Johnson, pasiūgyrė, kad jis apie lietuvius mažai žinojęs; pripažino lietuvius už gražę tautą ir velino pasekmės; paskui užprašė lietuvius, kad sušuktų nors kokius žodžius; vos keli kažiką jėmė rėkti. Antru sykiu paliepus sušukti visiems, visi jėmė rėkti „Laisvė!“, kurio žodžio jis žadėjo nepamiršti ir įdėt į istoriją. Pabaigus jam kalbą p. Birštonas paprašė, kad publika sustotų ir padėkavotų Johnsonui už atsilankymą. Visi sustojo ir padėkavojo. Deklemavojo K. Sku kauckas; silpnai. Ant pabaigos sugrajinio ką tokį benas ir

L. S. S. dainininkai padainavo „Į kovą“, kas publikai labai patiko. Teip tą dien viskas ir užsibaigė.

Nedėlioje parapijos komitetas parengė balių užbėgimui S. L. A. seimui. 30-tą dieną irgi parengė balių su feraiis, užbėgimui mūsų teatrui.

Panedėlyj, 27 d., menka tvarka pas mūsų vietinės kuopos viišininkus. Publikos buvo mažai. Tris kartus dainavo „Lai gyvuo Lietuva“, „Lietuvių Marselietė“, „Sveiki broliai dainininkai“, „Lietuva tėvynė mūsų“. Dainos atlikta blogai. Monoliogas: „Baisi, bauri naktis“ — Senkevyčius atsisakė; neatloštas. Kalbėjo Tareila; publikai nepatiko. Koncerto vakaras nenusidavė. Tarpe mūsų 14 kuopos kai—kurie draugai karščiuoja. — Dienos rėdas. Peržiūrėjo mandatus. Išrinko Seimo vedėjus: prezidentu V. Kauną, vice—prez. J. Tareilą; sekretoriais: F. Bagočių ir B. Balevyčių. Peržiūrėtojai knygy: A. Strimaitį ir Jokubėną. Presos komitetan: P. Birštoną, J. Ilgandą ir Sacevyčių. Drg. Grigaitis atsišaukė norėdamas pasveikint S.L.A., kaipo jau laisvai veikiantį; sutika pasi—priešinimą.

Gegužio 28 skaityti įnešimai. Veliaus svarstyta Vištaliaus laišką ir rankraštį, kurį prisuntė, kaipo atsilyginimą už auką XXI Seimo. Skaityti linkejimai 22-ram seimui; svarstyta posmertinės klausimas. Perskaityti laiškai. Tarpe vietinės kuopos kilo riksmas už dyką.

Drg. Grigaitis išvažiuoja 29 d. Chicagon.

J. S. Karvelis.

So. Boston, Mass. Gegužio 25-tos d. vakare atsibuvo čionai koncertas, parengtas, per L. S. S. 60-tą kuopą, kuris padarė didelį, ant visų Bostono ir aplinkinių lietuvių įspudį. Publikos buvo nuo

4—5 šimtų. Sakau, padarė didelį įspūdį dėlto, jog vieni džiaugėsi, o kiti pavydėjo teip pasekmingam ir gražiam vakarui; užtai kaip vieniems, teip ir kitiems pasiliks ilgai atmintyje toks gražus ir niekad čionai da nebuves pasilinksmimas. Koncertas buvo parengtas su prakalbomis, dainomis, deklamacijomis, muzika ir lekiuojančia žygune (pačta), kurioje buvo paskirtos 2 dovanos. 1—ma dovana \$5.00 auksu tapė išlaimėta N—ris 117; bet, kadagi niekas neatsišaukė su tokiu numeriu, tai \$5.00 pasilieka pas 60 kuopos komitetą; jei niekas neatsišauks, tai bus paskirta į L. S. S. rajono izdą, ar revoliucijos reikalams; o dainų knygą gavo O. Aviečiūtė su 42 laiškais. Lekiojanti žygune da pirmą kartą Bostone įvesta dėlto labai lietuviams patiko ir daugumas geidė ją pamatyti; mat kiekviena patraukia viskas naujas, nepaprastas, — tiktai kiti da neišdrįso rašinėti laiškus; gal antru kartu parengus bus drašesni.

Vedėju viso vakaro buvo vietinės L.S.S. 60—tos kuopos organizatorius, J. Zubas. Pirmiausiai dainavo vietinis choras po vadovyste Karbaucko: „Lietuva tėvynė mūsų“, „Kaip lelijos darželyje“. Potam kalbėjo Rusų Socijaldemokratų Darbininkų Partijos atstovas, drg. Antonov; kalbos tema buvo: apie revoliuciją, caro despotišką valdžią ir kapitalizmą. Kalba draugo Antonovo padarė gerą įspūdį ant klausytojų. Toliau, dainavo vietinis choras: „Saulelė teka“, „Leidzianties vakaro saulelei“ ir „Lietuvos grožybė“. Potam dainavo Worcesterio maišytas choras po vadovyste Rubiko: Marselietę, „Caras“, „Naujos tėvynės minėjimas“ ir „Onite“. Potam O. Kupsčiūtė, iš Worcesterio, deklavojo: „Draugams“, ir Pr. Juškevyčiūtė: „Knygnešis“ ir „Dusavimai

apie tėvynę“. Po jų O. Aviečiūtė ant smuiko ir O. Juodkojutė ant pijano (vietinės) pagrajino. A. Žalnieraičiūtė iš W. Lynno deklavojo: „Kas auksą žemėj randa“ ir „Ak, žmonės“. Potam dainavo latvių choras: Marselietę, „Ant kovos“, „Kelkis darbo liaudis“, „Draugai“ ir „Sądarbininkai, auka kritot jus“. Ant galo 2—ru kartu kalbėjo drg. Antonov, ragindamas aukauti kiek kas gali revoliucijos reikalams; tamtikslui padarius rinkliavą, susirinko \$23 24, iš ko atitraukus kalbėtojo kelionės ir prisiuntimo kaštus, pasiuntėm, kaipo Rev. Rėm. Kom. izdininkui, J. O. Širvydui \$20.00. Kaip prakalbos, teip dainos, deklamacijos, muzikė ir lekiuojanti žygune labai visus užjėmė ir užganėdino. Vardan viso rajono, mūsų L.S.S. kuopa ištaria visiems dalyvavusiems ir visai publikai širdingą ačiū. — Ant rytojaus (26 geg.) buvo visų Mass. L. S. S. kuopų susivažiavimas, kuriame viską atlikom kuopasekmingiausiai — sutvėrėme rajoną ir padarėm nutarimus; koks tapė išrinktas komitetas, tai parašys susivažiavimo sekretorius V. J. Petkunas. *J. P. Raulinaitis.*

Liet. Socijalistu Sajungos Susivažiavimas.

(Tęsa.)

16. Vieton ikišiolai vartotų lipinamų į knygutes mokestinių ženklelių (stampų), įtaisyti visoms kuopoms tam tikrus guminius antspaudukus, kuriais kuopų finansų sekretoriai ir kvituos sąnarių mokestis. Tuos antspaudukus parupis Pildomasis Komitetas, o kuopos nuo jo nusipirks.

17. Vieton pirmiaus buvusio Centro Komiteto išrinkta trys komitetai: a) Pildomasis Komitetas, b) Veikiamasis Komitetas ir c) Literatūros Ko-

mitetas. Pildomanjan Komitetan išrinkta šie draugai: T. Andziulaitienė, S. Stankevičius ir J. Grinius. Veikiamąjį Komitetą išrinks rajonai, regis po vieną nuo savęs atstovą. Literatūros Komitetan išrinkta: J. O. Širvydas, J. Šukys ir B. Žiurys. Komitetams veiksmrodžius išdirbs išrinktoji konstitucijos Komisija.

18. Tą darbą, kurį seniaus vedė C. Organizatorius, abu centro sekretoriai ir išdininkas, dabar Sajunga sudeda ant Sajungos Sekretoriaus, kuris turės gyventi tame pačiame mieste, kur yra leidžiamas organas. Ant jo išrinktas draug. P. Dubickas. Jam mokės Sajunga per mėnesį algos \$50,00.

19. Vedimui organo išleistuvės reikalų Sajunga užtvirtino jau pirmiaus pastatytą redakcijoje administratorių. Jis turi atsakyti už visą L. S. S. redakcijos turtą. Toje vietoje paliko tą patį, drg. A. Rušiną. Jam mokės per mėnesį algos \$50,00.

20. Redaktorium, atsisakius J. O. Širvydui, išrinktas drg. J. Baltrušaitis. Alga — \$60,00 per mėnesį.

21. Iškilus tarpe draugų kokiems nesusipratimams, susivažiavimas pataria nesusitaikantiems kreiptis su skundais prie Pildomojo Komiteto, su kurio pagelba galės išsirinkti trečiųjų teismą ant vietos.

22. Revoliucijai aukautojų vardai, — tų aukautojų, kurie aukas išsiųs L. S. D. P. nors ir ne per R.R.K., gali but „Kovoje“ garsinami, jeigu to vietiniai rev. rėm. komitetai pareikalas.

23. Siuntimas delegato nuo L.S.S. į Tarptautiškąjį Socijalistų Kongresą Stuttgartan, at-rasta nereikalingu, — kadagi tokius delegatus jau siunčia vietinės socijalistų partijos, kurios perstato sykiu ir čionykščių lietuvių darbininkų reikalus.

24. Jeigu kartais atsibutų čionai, Amerikoje, kokie ne-socijalistų lietuvių politiški susivažiavimai, tai nors prie jų surengimo ir neprisidėt, vienok geistina draugams dalyvaut.

25. Įnešta buvo užklausimai, kokie turi but lietuvių socijalistų santikiai su tautiečiais. Tame klausime susivažiavimas priėmė sekančią rėzoliuciją.

Apsvarstę, kad vadinamų „tautiečių“ arba tautininkų agitacija ir šaukimas, kad lietuviai visi turį eiti išvien, yra tai darbininkų suvadžiojimas ir apdumimas jų kliasos reikalų supratimo;

Apsvarstę, kad vadinamosios „tėvynės meilės“ skelbimas apdengia bekylančios mūsų buržuazijos reikalus,—

Nutarėme: kritikuoti ir aiškinti tokio veidmainingo patrijotizmo skelbimą ir aiškinti tarptautiškąjį darbininkų solidariskumą, paremtą ant kliasų kovos.

26. Įnešta, kokie turėtų but liet. soc. santikiai su kitų socijalistų organizacijomis. Nutartarta, kad L. S. S. privalo eiti išvien su kitų tautų ir kraštų socijalistais, po viena socijalizmo vėliava, broliškai padavus vieni kitiems rankas, stiprindami tarptautišką darbininkų vienybę.

(Toliau is bus.)

Lietuviškos Literatūros agentas.

Visokios lietuviškos kalboj knygų yra gaunamos pas mane; teipgi užrašinėju lietuviškus Amerikos laikraščius ir iš Lietuvos „Skardą“.

Esu „Skardo“ bei jo išleisčių knygų agentu; paziurėjimui galima gauti 1 No. už 6 c. pašto ženkleliais.

Visados įdekite už 2 ct. pašto ženklelių (marke) dėl atsakymo.

Lietuviai, visados kreipkitės pas savo draugą, P. J. KAILIŲ, 1515 Sheffield st., Allegheny, Pa.

1906 m. Liet. Soc. Dem. Part. C. Komiteto apyskaita.

IĖIGA.

Už partijos raštus gauta:

a) Lietuvoj 4.418.92 rb.; b) užsieny 309.35 rb. Viso 4.728 [27 rb.

Partijos organizacijų įnešta 1.155.00 rb.

Aukos „revoliucijos reikalams“:

a) Iš Amerikos 19.281.80 rb.; b) Anglijos ir Škotijos 1.019.50; c) Lietuvos [pavienių ypatų ir Partijos narių] 2.814.70. Viso 23 116.09 rb.

Raštų fondui paaukauta 440.00 rb. Viso 29.439.36 rb.

Įėjo 29.439.36 rb.

Išleista 29.071.79 rb.

1.I.07 liko kasoj 367.57 rb.

IŠLAIDOS.

Organizacijos ir agitacijos reikalams:

a) Partijos žmonių užlaikymas 3.989.17 rb. b) Pašalpa pavieniams Partijos nariams 203.00. c) Pašalpa organizacijoms 1.659.85. d) Kelionės Partijos reikalais 763.00. e) Paskolės įvairiems Partijos organizacijoms ir pavieniams nariams 1.183.00. f) Dvarų darbininkų streikams 205.00. g) Rinkimas į dumą 193 00. Viso 8.195.62 rb.

Raštų reikalams:

Legališkoji spauda:

a) Knygelių spauzdinimas 1.543.64 rb.; b) lietuvių laikraščio spauzdin. 3.642.33; c) lenkiškojo laik. spauz. 843.22; d) administracija 783.71; e) ekspedicija 1.185.24; f) redakcija 1.350.68; g) įvairieji 196.18. Viso 9.545.00 rb.

Slaptai spaustuvei 662.26 rb.

18.402.88 rb.

Užsienių išleidimai:

a) raštų spauzdinimas 1.326.60 rb.; b) redakcija 1.182.94 rb.; c) ekspedicija 1.821.37 rb.; d) Prūsų lietuvių reikalams 600.00 rb.; e) įvairieji 674.16 rb. Viso 5.605.07 rb.

Kovos reikalams:

a) Ginklams 2.446.00 rb. b) Kovos kuopos užlaikymas 405.00 rb. c) Kalinių išliuosavimui 250.00 rb. Viso 3 111.00 rb.

Kalinių šelpimas 859.68 rb.

Pabėgėliams-emigrantams ir atstovo nusiuntimui

į Ameriką 718.16 rb.

Įvairieji 375.00 rb.

Viso 29.071.79 rb.

Lietuvos Socijald. Partijos CENTRO KOMITETAS.
Vilnius. 1907 m. vasario mėn.

Gerai atbalsiai.

Tai yra nepriklu skaityti ir patalpinti, laikraštije tokias gromatas padėkavonių. Dr. Collins Medical Institutui, už gerą gydymą ir vaistus, kurio apgarsinimas nuolatos laikraštije talpinasi, štai žmonės pats kalba:

Garbus Daktare:

Šiuomi pranešu, kad sunaudojau jus prisiųstus vaistus ir dabar jaučiuosiu visiškai sveikas ir nereikalauju daugiau jokių vaistų. Ačiū širdingai. Su guodone

Mat. Brajauskas

846 Bank st.

Waterbury, Conn.

Garbingas Profesoriau:
Collins Medical Institute su džiaugsmu pranešu tamstom apie pasekmes vaistų, kurias apturėjau dėl savę. Kaip pradėjau vartoti vaistus į 3-dieną pasijutau daug sveikesnė rodos naujai užgimus, tokiu nauju apsiereiskimu ligos nebeturiu vien tik sveikata umai dininos, nors dar gerai ne išpildžiau vaistų vartojant. Tikosi pas mumi didi nelaimė, užtvino mūsų butas vandeniū, vietom pasiekė antrą fliorą. Toliau daugiau pranešiu.

Su padėkavone

Barbora Czesunene

220 Bill Ave.

McKees Rocks.

Excursion

į Lake Carey, draugystės šv. Juozapo iš Pittston, Pa., atsi- bus 18 d. berzelio 1907 m. Taigi užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis, kaip vietinius, teip ir iš apielinkės prisirengti ant minėtos dienos.

Komitetas.

Atsakymai.

Hazletono Petrukas. Su „Žvaigžde“ mes nematome reikalo eiti į ginčus, nes tas laikraštis turi tokią „noturą“, kad kas jo leidėjui — kunigui Antanui Milukui — nepatinka, tai jis tą vadina bed'evišku. To laikraščio leidėjas susilygina savę su Dievu, ir mes nenorime buti tokiais nedoreliais, kad kėsintumės atimti nuo jo tokią garbę. Jis pagaliams net ir pačius geresnius kunigus terlioja. Nebedaug yra žmonių, kurie „Ž-ės“ plepalams ant socialistų ir kokių ten bedievių betiki; o kada žmonelės labiau apsišvies, tai, žinoma, tokių suodinančių mūsų literaturą laikraščių ir „duko“ nepaliks. Taigi, pakol kas, nėra verta nė laiko gaišuct. — Negalim patalpinti.

„Mylintis Laisvę“, Easton. Nutarėm: Eastono besiskundimų vienas ant kito netalpinti. Malonėkite parašyt šiaip jau žinučių, su skundais bukite teip geri kreiptis pas vietinius skvajerius...

Lietuvių Laisvės Kapinės
Nupirktos.

Mēs žemiaus pasirašiusieji komitetas, pranešame visiems savo draugams prisidėjusiems prie Lietuvių Laisvės kapinių pirkimo; kad jau aprinkome lietuviškoms kapinėms gabalėlį žemės, ir jau padarėme su kompanija sutartį (kontraktą) su įmokėjimu kelių šimtų dolerių pinigais. Taigi, draugai, malonėkit ir kitiems savo broliams lietuviams apie tai nežinantiems pranešti ir juos paakinti prie to laisvesniojo dalyko, gal ir jie prisidės prie mūsų laisvės pulkelio. Mēs, Rhonės ir Plymoutho komitetas, sykiu atsišaukiame ir į visos apielinkės laisvas ir nelaisvas draugystes, gal ir jos prisidės prie mūsų. Draugystės kurios prijaučiat tam dalykui, meldžiame iš savo draugystės prisiųsti po kokius du draugu į mūsų susirinkimą.

Broliai lietuviai, kuriems jau nesinori žemai lenkti galvą prieš kunigėlį ir jo rankas laižyti, meldžiame šioje progoje prisidėti prie mūsų. Kadagi jau mes lietuviai per kelioliką metų pirkome ir da vis perkame airiams turtus, ir nupirkę jiems atiduodame savo turtą į jų globą, kad jie galėtų mus geriaus išnaudoti. Žinoma, mes per savo nesusipratimą teip darėm ir dabar mūsų broliai lietuviai tą pat daro. Tai kodėl gi mes negalime turėti savo? Taigi bent nors syki ir mes šiokį-tokį savo turtelį įsitaisykim, ant kurio tai turto mes neturėsime nė jokio pono, nė airio, nė kunigo, nė šiaip kitokio kokio, vien tik mes patys busim ponais ant savo turto, ypač tie kurie prie to turto bus prisidėję su centu. Tokiu budu, kad ir prisieitų iš mūsų tarpo katram ir mirti, jau nerupės mums jieskoti kur ten pas svetimtaučius ir melsti jų mielaširdystės, kad jie priglaustų mus prie savęs.

Susirinkimas.

Susirinkimas atsibus Birzelio 23 dieną, nedėlioje 3-čią valandą po pietų saleje p. Uzdilos, 12 W. Main str., Plymouth, Pa. Meldžiame visus draugus būtina susirinkti, ir šiaip kurie norit prisidėti prie mūsų, teipgi pribukit į mūsų susirinkimą.

KOMITETAS:

G. Perlis, Ig. Šukis,

J. Kanapka, A. Čekanauckas,

J. Simanavyčius ir M. Alyta.

Baimė.

Parašė Guy de Maupassant.

Pavalgę ant laivo vakarienę, mes išėjom ant viršaus. Prieš mūsų akis išsiplėtė Viduržemės jūrės, kurių vanduo teip buvo tykus ir ramus, kad nežymu buvo mėnesienoj nė mažiausios rukšlelės, nė vilnelės žybtelėjimo. Didelis mūsų laivas slinko pirmyn, tiesdamas į žvaigždėmis nusaginetą padangę didelį iš juodų dumų žaltį. Užpakaly mūsų liko baltas, putojantis vanduo, kurs mušamas laivo milžiniškais irklais pyko, kaukė, raitėsi, ir tuomi jis pats sau mėnulio šviesoje pridavė neišpasakytai puikią išvaizdą.

Mēs, kokie šeši ar aštuoni, su pasigerėjimu tyliai stebėjomies linkui tolimos Aprikos į kurią keliavome. Mūsų koman-dantas, kurs rukė su mumis podraug cigarą, šiurkščiai pradėjo kalbą prie vakarienės pertrauktą:

— Teip, aš tuomet labai nusigandau. Mano laivas pasiliko ant to akmens per šešes valandas, šone buvo pramušta didelė skylė, o vėjas dovijo iš visų pusių. Ant mūsų laimės, pavakary užmatė mus vienas Anglijos, anglinis laivas, ir pajėmė.

Čionai atsikosėjo vienas iš mūsų, kurs iki šiolai tylėjo. Tai buvo aukštas vyras, apdegusiu nuo saulės veidu ir rusėšios minos; toks, matomai, yra keliavęs po tolimus ir nežinamus kraštus; jo ramių akių gilumose užsilikę yra visokie regėti paveikslai, — toks žmogus, galite tikėtis, yra tikrai drąsus. Jis tarė:

— Tamista sakotė, komandante, kad buvote persigandę. Leiskite man netikėt. Jūs klaidingai suprantate baimės žodį. Drąsus žmogus niekadęs nenusigąsta, nors čia būtų didžiausias pavojus. Žinoma, jis susijudina, susirupina, gauna nerimastį; bet baimė yra visai kas kitas.

Komendantas nusijuokė ir atsakė: „Na! aš gi sakau, kad buvau persigandęs“.

Tada tas, apdegėlis saule, vėlei traukė tolyn:

— Pavelykite man išaiškinti. — Baimė yra toks bausis daiktas, kad bile vienas, ir drąsiausis net žmogus, ją jaučia. Yra tai dušios padrebinimas ir smegenų sukretimas; širdis ir mintis tampa pagauti bausių spazmų, kurius tik vien paminėjus jau pereina šiurpuliai per nugarą; tokios baimės vienok drąsus žmogus nejaučia nė atsistojęs po karabinų ugnies, nė akyvaizdoje matomos mirties, nė gi bilekokiame pavojuje. Baimė iššoka visai netikėtoje minutoj, nors ištikrųjų persigandęs žmogus jokio pavojaus da sau nejaučia. Pavyzdžiui, jeigu kas tiki į baidykles, tai pamatęs tamsumoje žibulį bausiausiai krūpteli...

Aš savo gyvenime du sykiu buvau tikrai persigandęs: vieną sykį pačiame vidurdieny, — tai bus dešimtis metų atgalios; o kitą sykį — praėjusią žiemą, vieną naktį apie gruodžio mėnesį.

Daugelį esu matęs pavojų, nevieną kartą buvau mušiuose, vagis manę užmuštą, paliko, Amerikoje buvau pasmerktas kaipo maištininkas ant pakorimo, Kynijos pakraščiuose buvau numestas nuo laivo į jūrės, — kiekviename tokiam atsitikime stovėjau myrio akise, vienok neturėjau baimės.

Tai dar ne baimė.

Baimė yra gimusi šiauriniuose kraštuose, o vienok ją aš mačiau karštoje Aprikoj. Atminkite šitą, kad karštųjų kraštų žmonės gyvasties nebrangina; jiems mirtis yra paprastu dalyku. Naktį ten tyros ir nėra jose tosios neramumo dvasios, kuri žnaibo smegenis šaltesniuose kraštuose. Rytinėse šalise yra žinoma panika (— staigi nuoganda), bet niekadęs baimė.

Tai gi, štai kas atsitiko su

manim Aprikoje!

Aš keliavau skersai dideliu Onargla smiltynus. Tai yra viena iš navatniausių ant svieto apielinkių. Jūs gal matėte kuomet nors pajury, arba ant begalinio okeano kraštų tyrą smiltį! Na, tai jūs nuduokite sau, kad audros pakilime pavirto į tokią smiltį visas okeanas. Perstatykite sau kurčią vėtrą su geltonos smilties bangomis. Jos teip aukštos, kaip milžinkalniai; kyla nepermatomis masomis iki debesų. Nežiurint ant tokio smilties slautimo, saulės spinduliai degina viską be pasigailėjimo. Jūs turite klampoti per raudonai įkaitintos smilties plikumas, pereit per vieną bangą į kitą, ir klampoti vėlei klampoti, klampoti be paliovos, be atilsio, be pavėsio. Arkliai kosėja, klumpa ant kelių ir šliauzia žemyn su smiltimis nuo kalnų.

Mūsų buvo keletas draugų; paskui mus sekė su daiktais aštuoni spahis ir keturi verbliudai, su vadovais. Mēs nebegalėjome nieko šnekėt, deginantieji tyrai perjėmė mūsų kaitra, troškuliu ir nuovargiu. Staigu vienas iš mūsų sąkeleivių sušuko. Sustojome ir visi, nes nustebome išgirdę labai įdomų garsą.

Kur ten netoli nuo mūsų, kažikurioje pusėj, išgirdome mušant bugną, — garsas išėjo iš verpetais kilančių smilčių. Mušė, tai aiškiai tai vėl palengva, tai vėl iki aukščiausio tempo.

Mūsų vadovai arabai, nusigandę, pažvelgė vienas į antrą ir vienas tarė savo kalboje: „Mirtis ant mūsų“. Vos tik jis ištarė šiuos žodžius, kaip mano sąkeleivis, mano draugas, beveik mano brolis nukrito nuo arklio, panerdamas į smiltis veidą, užgautas mirtinuoju saulės spinduliu.

Ir per dvi valandas, pakol aš veltui stengiausi jį atgaivinti, tas keistas bugno balsas

grumzdė į mano ausis ir aš jautau kaip neišpasakyta baimė persiskverbė per mano visus kaulus, — tikra baimė, baisi baimė, akyvaizdoje mano numylėtojo lavono, vidury saulės deginamųjų tyrų, apsiaustas skrafojančiais smilčių kalnais, atstui nuo prancuziškųjų kolonijų per kokius du šimtu mylių ir bedraskant mūsų ausis to pasiutusio bugno garsu.

Tą dieną ištikrųjų aš pažinau, kas tai yra baimė; bet daug vėliaus aš dar sykį turėjau vieną šiurpų atsitikimą...

— Bet, atleiskite, — komandantas pertraukė, — kas gi tai ten mušė tą bugną?

— Negaliu pasakyt, — keičia atsakė. — Niekas nežino. Mūsų aficiėriai tankiai stebėdavosi, girdėdami tyruose navatnius garsus, ir jie manydavo, kad tą padaro iškelti vėjo aukštyn smilčių grudeliai, kurie puldami žemyn trinasi į saulės sudegintus tyrazolių lapus. Tas kribždėjimas pagimdo visuotiną gergždžiantį triukšmą, kurs susilieja su kitais triukšmais, pasididina, pasidaugina ir subręsta į neapsakomą didybę alaso tyrų smiltynuose; tas viskas gali but ir pagimdo balsą panašų bugno grumėjimui, kas reikia manyt, yra niekas kitas, kaip girdėjimo mirażius*). Vienok aš to da nesuprantu ir iki šiai dienai.

Dabar apie mano antrąjį atsitikimą.

Tai buvo praėjusią žiemą, šiaurinės Prancuzijos giriose. Dangus buvo teip apsiniaukęs, kad naktis atėjo greičiau ant dviejų valandų. Mano vadovas buvo kaimietis; jis ėjo greta manęs siaurnčiu keliu, po susipynusiais medžiais, tarpe ku-

*) Mirażius yra dvejojpas: akių ir ausų. Teip laumės juosta (vaivorykštė) yra mirażius akių, — matosi, bet nieko nėra. Miške paleistas balsas duoda daugybę atbalsių, — ten yra ausies mirażius.

rių gailingai kaukė vėjas. Pro medžių viršunes, aš mačiau skriejančius debesius, tartum spruko nuo kokio tai baisaus pavojaus. Kartais, užsimojus įdukusiam vėjui, visas miškas prisiguždavo į vieną pusę prie žemės, skaudžiai suvaitodamas. Nežiurint į mano gerą apdarą, šaltis ir žvarbis žnabiė manę iki širdies.

Męs turėjome pasiekt tulo medinčiaus namus, kur laukė mūsų vakarienė ir naktigultas. Aš atvykau ant medžioklės. Buvo jau nebetoli.

Mano vadovas kartais pakel davo akis ir sumurmėdavo: „Biaurus oras!“ Tada jis man papasakojo apie tuos žmones, tarpe kurių turėsime nakvot. Tėvas, pora metų atgal, užmušė vieną žmogų, kurs nesiklausęs atėjo medžiot; ir nuo to laiko jis neturi ramumo, įsidėjęs sau į galvą, kad užmuštojo dvasė tyko atkeišt. Du pa-

noti sunai gyveno su juom. Buvo tamsu, nors pirštu į akį durk—nematytum. Aš nieko nemačiau priešais savę, nė aplinkui; tiktaį susikibę medžiai šlamėjo tarpu savęs jiems tezinomas slaptas. Staigu pro medžius prašvito žiburys ir mano sąkeleivis jau baladojo į duris. Pirmiaus atsiliepė aštrus moteriškas balsas, paskui balsas vyro, koks tai lyg sukastas: „Kas ten eina?“ Mano vadovas pasisakė vardą. Męs įėjome ir štai kokį pamatėm dalyką.

Senas, su baltais plaukais vyras, su išgastingomis akimis ir užtaisytu šautuvu rankoje, stovėjo vidury ašios laukdamas mūsų, tuomtarpu du petingi sunai, apsiginklavę su kirviais saugojo duris. Kampuose, patamsy klupojo nusi- lenkę prie sienų dvi moteris.

Išsiaiškinus dalykui, — tai yra, kad męs ne kokie blogi žmonės, senis pastatė šautuvą prie sienos ir paljėpė po draug, kad man paruoštų kambarį. Kadagi moteris iš kampu da nesijudino, tai senis man

tarė: „Matai, monsieur (pons), du metu atgal šitą naktį aš žmogų užmušiau, ir praėjusiuos metuos jis buvo atėjęs manęs gaudytų. Aš tikiuos, kad šenakt jis vėl bus“.

Potam jis vėlei pridėjo tokiu tonu, nuo ko turėjau susijuokt: „Taigi męs biskį apsi-saugome“.

Aš aiškinau jam kiek galėdamas, kad tai tuščia baimė, nes numirėliai niekad pas gyvuočius nepagrįžta, ir sakiau, jog aš labai džiaugiuos šį vakarą atvykęs, nes galėsiu pats persiliudyti ir juos pertikrint, kad jų nuoganda yra įtikėjimai į prietarus. Aš papasakoju visokius atsitikimus ir beveik pasisakė man nuramint visus namiškius.

Netoli krosnies gulėjo senas šuva, su apžėlusia galva ir beveik aklas,—neramiai knarkė—susirietęs ir įspraudęs galvą tarpu letenų. Šuva buvo labai įdomus,—tokį pamatęs niekad jos neužmirši, lygiai kaip ir kokį žmogų kad įsitėmiji.

Lauke vėtra da labiau šėlo ir dovijo namuko sienas; umai, per maziuką langelį prie durių, pamačiau įlekiant skaisčią kibirkštį—tai buvo žaibas. Vėjas baisiai sukaukė, o medžiai traškėdami prilinko prie žemės.

Nežiurint mano raminiųų, aš pastebėjau, kad šitie žmonės tebera pilni neišpasakytos nuogandos; kiekvieną sykį man paliovus šnekėti, jie ausis pakreipę klausėsi į kokius tai pašaly garsus. Nusibodus man žiūrėt į tuos paikus krupčiojimus, aš rengiausi jau eit gultų. Tiktaį, štai! senis medinčius staigu pašoko nuo kėdies, pasigriebė šautuvą ir persigandęs sumykė: „štai jis, štai jis! Aš girdžiu jį!“ Abi moteri vėla suklupo į kampus ir užsidenė akis, o sunai griebėsi už kirvių. Aš dar buvau bepradėjęs juos raminti, kaip, štai — šuva staigu pabudo iš miego, pakėlė galvą, ištiesė kaklą

ir pasižiurėjęs į žiburį apvilktoms akimis sustaugė tokiu balsu, nuo kurio paklydusiam keleiviui nakties gludume duše nueina į pedas. Visi atkreipė dabar akis į šunį, kurs tartum matydamas prieš savę baisų daiktą, atsistojęs jėmė staugt; matyt, kad tas nematomas ir nežinomas daiktas buvo labai išgąstingas, nes senam šuneliui pasistojo plaukai, kaip šeriai. Senis medinčius, visas pabalęs, sušuko: „Jis suvuodžia! Jis suvuodžia! Jis buvo tenai, kai aš jį užmušiau!“ Nusigandę moteris jėmė klykt pritardamos šuniui.

Nors aš buvau drąsus, šalti šiurpuliai perpylė mano nugarą. Gyvulio matoma švėkla, tokioje vietoj ir tokiame laike, tarpe nustebusių žmonių, ištikrųjų baugus dalykas.

Ir teip kaukė šuva per kokią čielą valandą; kaukė lyg ant ko tiesiog žiurėdamas; ant manęs užėjo išgąstinga baimė. Ko aš bijojaus? Kaip aš galėčia pasakyt? Tai buvo baimė, ir tiek težinau.

Be žado ir jausmų męs visi pabalę gludojom, laukdami kad kas nors baises turės atsitikt. Mūsų ausis gaudė mažiausį skrebtelėjimą, širdis garsiai visiems plakė. Ir štai šuva netikėtai nutilo ir pradėjo eiti aplinkui kambarį; jis vuostė pasieniais ir tolydžio urzgė, lyg sekdamas baidyklės pedas. Jo apsiėjimas tiesiog mus varė iš proto! Tada mano vadovas, išgąščio priepuolyj, sugrobė šunį, ir prinešęs prie durių, kurios išėjo į kiemelį, išmetė jį laukan.

Triukšmas apsisistojo ir męs pasinērėm da į baisesnę tylą. Umai visi kruptelėjom: lauke kazi—kas selino stubos pasieniu; tartum prislinko prie durių ir drebančia ranka grabaliojo apie jas; vėlei per kokias dvi minutes buvo nieko negirdėt ir męs ko proto netekom. Tada jis vėlei grįžo čiužaudamas pasieniais ir priėjęs prieš

kitų durių, lyg kad mažas vaikak drykstelėjo iš palengvo į duris. Staiga prie durių langelio pasirodė kazi—keno veidas,—veidas buvo baltas, o akis raudonai blizgėjo, lyg iširdusios katės. Pasigirdo koks tai garsas, lyg kad koks skundas ar murmėjimas.

Akiesmirksny išsiveržė virtuvėje neišpasakytas triukšmas. Senis medinčius dusyk iššovė, o sunai skubinaį užgriozdė langelį su stalu, paremdami kokia ten dėze.

Prisiekiu jums, kad su plykstelėjimu šautuvo, kurio aš nesitikėjau, toks skausmas suspaudė manę, mano dušę ir visą kuną, kad aš jaučiausi bealpštą ir bemirštą nuo baimės.

Teip męs ir pasilikom iki išauštant, negalėdami nė pasijudint,—žodžiu sakant, mūsų smegenis buvo mešlungio sutrauktos.

Niekas nedrįso atimti nuo langelio barikados, iki smaillas spindulėlis užtekejusios saulės įspindo per vieną plyšį durise.

Prie sienos pamato, tiesiog po langeliu, męs atradome nebegyvą seną šunelį, kurio maulė buvo kulkos suardyta į šmotelius. Mat jis iš kiemelio buvo pasprukęs per skylę, kurią po tvora išsikasė...

* * *

Pabaigęs tą papasakojimą saule apdegęs vyras nutilo, paskui da pridurė:

— Suprantama, kad aš tą naktį nejutau sau jokio pavojaus; bet aš geriau pereičia visas valandas mano pergyventųjų pavojų, negu dar sykį tą patirt, ką patyriau toje sekundoje, kada medinčiaus šautuvas išsišovė į apžėlusią langę galvą.

Vertė V-lis.

Sąlygos gali būti pataisytos.

Jei mūsų viengėnčiai, kurie dirba angliakasyklose, išpildys savo privalumus.

Kad mūsų vientaučiai, kurie čia gyvena, gabenasi iš Lietuvos į čia savo pačias, vaikus ir gimines, jie taip daro, nes tiki, kad jie turės vis tokius uždarbius, kokius jie dabar turi, arba susilauks da didesnių. Bet jeigu jie tikrai nežinotų, už kiek laiko jų darbo valandos bus pailgintos arba jų uždarbiai sumažinti, arba jeigu jie nežinotų, kada jiems atsieis but be darbo kelis mėnesius dėl streiko, kuris suėstų jų visus į šalį padėtus suėdiniumus, jie ne taip skubintųsi pasikviesti savo gimines ir draugus.

Atsiranda mainierių, ką tvirtina, užsidėjimas didelių kompanijų esančių neteisingas dalykas dėl darbininkų, o tuom tarpu turi pripažinti, kad toms didelėms gerai sekasi, o toji su kuria mainieriai daugiausiai susideda—anglies savininkų organizacija, duoda darbo tuksantams darbininkų.

Vieton skūstis, kad neteislingai apsieinama, darbininkai turėtų pasiekti prezidento J. Mitchellio patarimą ir su visa energija triusti apie ištobulinimą mainierių unijos. Visi kapitalistų pinigai, būtų ant niek, jei nebutų darbininkų dirbančių; ir pinigai ir anglies savininkai stovėtų dyki, jei ne atsirastų mainierių noringų išimti tą anglį, kurią gamta pakavojo žmonijos pasinaudojimui.

Iš visų šios šalies dalių, kad esti metui darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai ištikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie prieguli, ir kur jie klauso savo

viršininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamokinimą tie mainieriai, ir tokių yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kurių jų unijos galybė jiems išgavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apleisti ją ir susičėdyti kelis dolerius, kuriuos jie būtų turėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies angliakasyklų darbininkai neturėjo pagabesnės valandos apsvaryti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramu visuose mainių distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebutų galėję įgyt be unijos pagalbos, ir kuris geriau juos sutaikė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūsų viengėnčiai, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchell'io dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolyje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių gale metų susimąžino, vietoj ką turėjo pasidauginti.

Suvienujų Amerikos mainierių urėdninkai, kurie per pastutines keles savaites laikė mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamiesi mainierius pėrtikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik-tai distrikte laike dviejų savaičių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 mainierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra un. sąnariais, tačiau reikia gailėtis, kad ėmė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams šaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Lietuvos Ukininkas

LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms Išeina viena kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios visos Lietuvos ir kitų kraštų svieta.

Lietuvoj metų prekė... \$1.80;
Amerikoje... \$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir geri pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai
M. J. DAMIJONAITIS,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Savęs užginėjimas.

Ant pokilio, parengto vieno labai turtingo žmogaus, buvo pranešta, jog pakilio parengėjas susilaikydavo nuo valgymo kuomet budavo geriausi ir turtingiausi valgiai paduodami. Jis, sulyg to pranešimo, nusišypsėjęs tarė: „Aš užginėdavau save ir susilaikydavau nuo visokių skanumynų kuriuos per daug mylėdavau. Kaip jūs, aš buvau visada didelis mylėtojas valgymų ir gėrymų, kol pilvas neužkomanduodavo: Gana! Aš sustodavau laiku ir dabar esu sveikas“. Pilvas visada tau pasakys, kada per daug, atmesdamas nors ir geriausius valgius, ir tu pamesi apetitą. Tokiame atsitikime, zinoma, Trinerio Amerikoniškas Elikšyras Karčiojo Vyno, kuris kiekviename atsitikime neatlaidžiai pagelbsti, atliuosuos tave nuo negerumo. Jis suteiks daugiau pajiegy skilviui, suskubįs žlebėjimą ir išvalys kraują nuo visokių išmetų. Tau nebus galima per daug apsunkinti skilvį. Naudok šitą vyną—gyduolę visokiucse nežlebėjimo blogumuose. Nėra geresnių vaistų pagerinimui skilvio. Aptiekose.
Jos Triner, 799 S. Ashland Av.
Chicago, Ill.

PASARGA DEL PAMEGDŽIOTOJU.

Bėgyje pastutinių kelių metų atsirado daug pamėgdžiotųjų mano Trajankos, taigi buvau priverstas išimti patentą ant Trajankos U. S. P. Office. Washington, D. C. Pranešu publikai, kad pirkdami visados reikalautumet KAZUNO TRAJANKOS, o pamėgožiotojams, taipgi pranešu sustoti vartojus žodį Trajanka, nes kitaip bus pašaukti į U. S. sudą. Mano Trajanka sudėta keturkampiuos geltonuos baksukuos ir parsiduoda po 25c. ir 50c. baksukas. Lietuviški štorininkai laiko beveik visur. Per pačią reikia prisigt 5c. arba 10c. jeigu pas mus siunčiat.

Agentų reikalaujam visur.

L. M. KAZUNAS,

Shenandoah, Pa.

Bell Phone 285 R. Brady.

Grassel & Bahme,

Perėmėjas nuo Charles A. Grassel, Sr.
Laikau krautuve, Karpetu, Klifon-
ku, sieninių popierių ir teip toliaus.

1506—1508 Beaver Ave.

ALLEGHENY, PA.

Bell Phone 273 J. Brady.

P. & A. Phone 2301 Chester.

James Tracy,

Skiodas čysto vyno ir visokių likierų. Alaus,
Eliaus Porterio baksais ir baksoms, pristatant
ant pareikalavimo.

1908 Beaver Ave. Allegheny, Pa.

GRAMATIKA

angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo *graziai lietuviškai rašyti*, be pagalbos mokintojus, 24 psl., su prisiuntimu - 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokytojo. 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

Paikusias dirbėjas laikrodžių Isidor Glou.

Parduoda laikrodžius steningus ir klezeninius vyriškus ir moteriškus, žiedus, bransoletas, spilkas ir visokius aukelinius daiktus, telppi usai ma jūtaisyms. Viskas už pigiausias prekes.

102 Main st. Plymouth, Pa.

„Dziennik Ludowy“

vienatiniis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 3 dol., pu-
sei metų 1,50. Adresuok:

627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.